

ZŠ a MŠ Proseč

Základní škola a mateřská škola Proseč

Rybenská 260, 539 44 Proseč u Skutče, IČO: 75018772

tel.: 469321291, www.zsprosec.cz, e-mail: skola@zsprosec.cz

PLÁN LOGOPEDICKÉ PREVENCE

MŠ – 2019/2020

OBSAH

ÚVOD	3
ZHODNOCENÍ ŠKOLNÍHO ROKU 2018/2019	3
LOGOPEDIE – MLUVENÍ HROU	3
V RÁMCI KOLEKTIVNÍ ČINNOSTI AKTIVITA ROZVÍJÍ	3
CÍLEM JE NÁPRAVA KOMUNIKATIVNÍCH DOVEDNOSTÍ	4
DŮLEŽITÉ JE:.....	4
NĚKTERÉ ZÁSADY LOGOPEDICKÉ A PEDAGOGICKÉ PREVENCE.....	4
ČINNOSTI ZAMĚŘENÉ NA VÝCHOVU ŘEČI DĚTÍ:	4
MLUVIT NENÍ JEN VYSLOVOVAT	5
ZÁVĚR	5
<i>Příloha 1: Náměty na procvičování mluvidel při skupinové intervenci a na dechová cvičení</i>	6
<i>Příloha 2: Další náměty na činnost v rámci osmi okruhů</i>	8
<i>Příloha 3: Seznam dětí v individuální logopedické péči 2019/2020</i>	16

Úvod

Řeč má pro vývoj dítěte a jeho fungování v budoucím školním prostředí mimořádný význam. Umožňuje rozvoj myšlení, ovlivňuje kvalitu poznávání, učení. Neméně důležitý je i sociální aspekt řeči – řeč slouží k dorozumívání, k utváření sociálních vztahů, má dopad na vnímání dítěte druhými a jeho postavení ve skupině.

Úroveň komunikačních schopností předškolního dítěte je završením dlouhodobého zrání a učení, které je podmíněno a ovlivněno zejména:

- motorikou
- vnímáním
- sociálním prostředím

Prostřednictvím samostatného pohybu (hrubé motoriky) a manipulace s předměty (jemné motoriky) se dítěti výrazně rozšiřuje možnost poznávání. Dítě prozkoumává svět kolem sebe, manipuluje s předměty, experimentuje s nimi a zároveň je vnímá (vidí, slyší, cítí, dotýká se jich); tím získává informace, zkušenosti. Pro vývoj řeči je nezastupitelné také sluchové a zrakové vnímání.

Zhodnocení školního roku 2018/2019

V loňském školním roce probíhala v naší MŠ skupinová i individuální logopedická intervence. Předškoláky vedou paní učitelky – logopedické asistentky Mgr. Karla Nováková a Mgr. Věra Stoklasová, Pavla Černá, DiS. má na starosti mladší děti.

V naší mateřské škole probíhá logopedická prevence denně a prolíná celým výchovně vzdělávacím procesem. Skupinově probíhá v ranním kruhu: děti provádějí artikulační cviky – čertík, kočička se olizuje, hrajeme ping-pong, korýtko, startování motorky, dechová cvičení, rytmická cvičení a mnoho dalších. Přímá náprava řeči u dětí je prováděna individuálně 1x týdně dle rozpisu logopedických asistentek. Každé dítě má svoje desky, kde je mu zaznamenáváno procvičování té které hlásky a slovní zásoba k upevnování.

Je žádoucí, aby se na logopedickém nácviku podíleli i rodiče dětí, mohou tak s dětmi procvičovat doma. Bohužel, takových rodičů je velmi málo, spíše se setkáváme s tím, že se dítěti doma po této stránce nikdo nevěnuje. Není to nic složitého – obvykle stačí s dítětem procvičovat 5 minut denně či obden – podle zápisu v deskách. Logoped není od toho, aby naučil dítě správně vyslovovat – poradí, předvede, usměrní a pomůže, zbytek je záležitost rodičů.

Logopedie – mluvení hrou

V naší MŠ provádíme:

- skupinovou intervenci pro děti (mladší děti)
- individuální logopedickou péči s logopedickou asistentkou (předškoláci)

Kolektivní intervence dětem umožňuje hravou a zábavnou formou překonávat jejich řečové obtíže, rozvíjet jejich schopnosti a celou jejich osobnost.

V rámci kolektivní činnosti aktivita rozvíjí

- zrakovou a sluchovou perцепci, paměť a diferenciaci
- prostorovou a časoprostorovou orientaci
- rytmické cítění, rytmizaci pohybového i mluvního projevu
- hygienu mluvidel
- sociální dovednosti

- slovní zásobu

Dovednosti jsou procvičovány formou nejrůznějších didaktických her a cvičení v menší skupině.

Cílem je náprava komunikativních dovedností

- tempo řeči
- slovní pohotovost
- plynulost řeči
- celkový mluvní projev

Správná mluva je vizitkou každého z nás, avšak zkušenosti pedagogů a klinických logopedů varují, že stále více dětí předškolního věku trápí nějaké poruchy výslovnosti. Pokud se porucha podchytí včas a dojde k efektivnímu působení nejen v MŠ, u klinického logopeda, ale především doma, je velké procento úspěšnosti jejího úplného odstranění. Velkou roli ve vývoji řeči hraje zájem a všímavost rodičů. Z hlediska vývoje řeči přibližně kolem 7. roku končí to nejhodnější období, aby se řeč a vůbec komunikace správně rozvinula, dítě se naučilo dobře vyslovovat a řeč i výslovnost se stačila upevnit.

Důležité je:

- mluvit s dětmi správně, číst jim pohádky, vyprávět si zážitky, vysvětlovat jim obsah zhlédnutého filmu, aby mu rozuměly a poznávaly nová slova, vyslechnout vyprávění svého dítěte, dát mu příležitost mluvit, vyjádřit se...
- tříleté děti již mají hovořit, a to přinejmenším v jednoduchých větách

Některé zásady logopedické a pedagogické prevence

- Nenutit dítě mluvit výzvami typu: *Řekni! Zopakuj!*
- Nezesměšňovat dítě opakováním jeho chybných výpovědí.
- Netrestat, nekritizovat a neupozorňovat dítě, že mluví špatně.
- Neopravovat ho, nevracet se, aby něco vyslovilo, zopakovalo, zodpovědělo správně.
- Nepřerušovat dítě při mluvení.
- Nevychytávat dítěti, že málo a špatně mluví.
- Nenutit dítě mechanicky opakovat předříkávaná slova bez pochopení jejich obsahu.
- Nenutit dítě k řečovým projevům před cizími lidmi nebo při veřejném vystoupení, pokud samo nechce.
- Nevystavovat dítě komunikačním situacím, v nichž by selhalo nebo se cítilo neúspěšné.
- Nepodceňovat ani nepřeceňovat komunikační schopnosti dítěte.
- Nestresovat dítě nedostatkem času, netrpělivostí.
- Nezapojovat dítě do činností, které v něm vyvolávají strach a úzkost.
- Nevyvozovat u dítěte správnou výslovnost narušené hlásky — to je v kompetenci logopeda.

V mateřských školách je logopedická péče, kterou zajišťuje kvalifikovaná učitelka, součástí výchovně vzdělávacího programu a zaměřuje se na logopedickou prevenci. Díky ní je možné předejít mnoha vývojovým vadám řeči. Rozvíjí slovní zásobu dětí, zlepšuje jejich vyjadřovací schopnosti, zabývá se smyslovým vnímáním, přispívá k rozvoji motorické dovednosti, a tím i k obratnosti mluvidel. Může účinně pomoci tam, kde vady a poruchy řeči vznikají na základě nesprávného mluvního vzoru, jako důsledek málo podnětného prostředí nebo jednostranně zaměřeného prostředí, nezralého sluchového či zrakového vnímání nebo neobratnosti mluvidel. A protože typickou činností předškolního věku je hra, také při preventivních logopedických aktivitách si děti společně s učitelkou hlavně hrají a mluví a mluví a hrají.

Činnosti zaměřené na výchovu řeči dětí:

- Sluchové hry
- Dechové cvičení
- Gymnastika mluvidel
- Průpravná cvičení k artikulaci jednotlivých hlásek

- Rytmizace slov, říkadel a rozpočítadel
- Zpěv a rytmizace známých písniček – hry se zpěvem
- Dramatizace pohádek – hra Na divadlo
- Grafická cvičení s doprovodnými říkadly

Mluvit není jen vyslovovat

Vytváření jednotlivých hlásek, zejména těch artikulačně náročnějších, trvá určitou dobu. Proto nepřesná nebo odchylná výslovnost je jev pouze přechodný – vývojový. Tento jev se v průběhu dalšího vývoje, rozvojem motoriky mluvidel a sluchové diference, ve většině případů upraví. Mateřská škola je ideálním prostředím pro rozvíjení dětské řeči. Paní učitelky mají široké možnosti věnovat se cíleně a opakovaně rozvoji smyslového vnímání a obratnosti mluvidel, nácviku hospodaření s dechem, rozvoji fonemického sluchu, rozvíjení slovní zásoby a vyjadřovacích schopností, což mohou provádět během celého dne formou hry.

K logopedické prevenci patří rozvoj jemné a hrubé motoriky, pracovní, hudební a výtvarné činnosti. Smyslem logopedické prevence je pak předcházení vadám v jejich celé šíři. Výchovně-vzdělávací program v MŠ podporuje všestranný harmonický vývoj dítěte a s tím i rozvoj všech řečových rovin. Mnohé děti se „rozmluví“ až po nástupu do mateřské školy.

Důležitý je mluvní vzor učitelky – je to jeden ze základních kamenů prevence a citlivé opravování dysgramatismů. Neměli bychom říkat dítěti, že je něco špatně, ale sami zopakujeme správnou gramatickou stavbu věty. U tří až čtyřletých dětí je používání nesprávných tvarů ještě v normě, ale v šesti letech už ne.

Závěr

- Spolupracujeme s klinickým logopedem (***viz plán spolupráce se SPC***)
- Spolupracujeme s logopedickými asistentkami ze ZŠ (***viz plán spolupráce ZŠ a MŠ***)

V Proseči 11. 10. 2019

.....
Mgr. Josef Roušar,
ředitel ZŠ a MŠ Proseč

.....
Pavla Černá, DiS.,
vedoucí učitelka MŠ

Náměty na procvičování mluvidel při skupinové intervenci:

- tváře – výrazy obličeje – usmívat se, mračit se...
- rty – stahování koutků rtů – vpravo, vlevo, rty lehce od sebe
- sešpužené rty, rty do kroužku – „posíláme pusu kamarádovi“
- dolní čelist – při zavřených ústech – vysunout čelist vpřed, vzad, doprava, doleva
- jazyk – vyplazování jazyka v rychlejším tempu
- tváře – vtáhnout tváře do úst, vtáhnout jednu tvář, kreslit prstem po tváři
- rty – přibližování a oddalování rtů se zvukovým efektem – praská kaštan, hrachový lusk
- dolní čelist – procvičování čelisti – otvíráme ústa, jako bychom chtěli sníst třešničku x jablíčko
- jazyk – otevřená ústa klapot koníčka
- tváře – nakrčit nos
- rty – tvořit pevný retný závěr, střídat s otvíráním úst (rybička)
- dolní čelist – udržet otevřená ústa (postupně prodlužovat)
- jazyk – vyplazování jazyka v rychlejším tempu (čert)
- ťukáme hrotem jazyka do každého zubu (počítáme zuby)
- tváře – nadmout tváře (sysel)
- rty – vtahování rtů dovnitř (ztratili jsme ústa, pusu)
- pískání – špužení (meluzína)
- čelisti – procvičování – pohyb otvírání a zavírání – dvířka od pece
- jazyk – pohyb jazyka po hrotech H x D zubů – „ostříme pilu“
- zapřít hrot jazyka za H x D řezáky
- tváře – „nafukujeme tváře“ – položíme si ruce na tváře – nafukujeme balon, rukama pláceme „propíchneme balonek“
- rty u sebe – roztáhnout koutky – pusa klauna
- rty lehce od sebe – vidíme zuby, které jsou postaveny kolmo na sebe – roztáhnout koutky – úsměv
- čelisti – krouživý pohyb dolní čelisti – „knoflíky“
 - zvětšovat při otevřených ústech čelistní úhel
- jazyk – klapot koníčka
 - „přilepit“ celý jazyk k tvrdému patru – placka
 - vypláznout jazyk – placatý – lopata, „dlouhou špičku“ – rovnou nesmí ležet na zubech
- tváře – „nafouknout“ H x D ret
- rty u sebe – stáhnout koutky „k sobě“ špulit rty – „zobáček“, rozkmitání rtů – frkání, otvíráme a zavíráme rty (ptačí maminka krmí mláďata)
- čelisti – napodobování žvýkání
- jazyk – hrot jazyka leží za D řezáky, hřbet jazyka se zdvihá směrem dopředu
- tváře – „nafouknout“ P x L – píchla nás vosa
- „nafouknout“ P x L – přelévání tváře
- rty – rty u sebe – sešpulíme rty x rty do kroužku – „vypouštíme bublinky“
- čelisti – pozvolné a plynulé otvírání úst do maximálního rozevření a pozvolné a plynulé zavírání úst – velká ryba otevírá a zavírá pusu
- tváře – nafukujeme tváře – rukama pláceme – smějeme se přitom, mračíme – vtáhnout tváře do úst
- rty – rozkmitání rtů – „startujeme“
- rty lehce od sebe – vidíme zuby, zuby jsou kolmo na sebe – koutky, přitáhneme k sobě – vysunout rty přímo vpřed – komínek od mašinky
- čelisti – vysunout čelist doprava x doleva (lodička se houpá)
- jazyk – vsunout hrot jazyka mezi D ret a zuby x H ret a zuby –
- jazyk – mezi volně položené rty lehce vysunout hrot jazyka a zpět do úst (pohyb pomalý a v malém rozsahu, mezi rty se vysune jen hrot jazyka, ne větší část – šnek vystrkuje růžky)

Náměty na dechová cvičení:

- foukáme do různých směrů – nahoru x dolů, doleva x doprava, rovně, foukni si na nos, do ofiny, na bradu
- pomalý nádech, dlouhý výdech (uspávání kamaráda PŠŠŠ PŠŠŠ)
- prohloubený nádech a výdech s doprovodem pohybu – dítě si samo počítá na prstech délku výdechu
- dlouhý nádech, prudký výdech – koulíme oříškem
- nádech nosem, dlouhý výdech, nádech nosem – prudký výdech ústy – foukáme do větrníků
- krátký nádech – dlouhý výdech s artikulací hůůů, fůůů, fíí – co vítr odnese
- nádech nosem – přerušovaný výdech – foukání do papírového proužku – žížala leze
- nádech nosem – výdech – foukáme do odkvetlé pampelišky
- krátký nádech, dlouhý výdech (foukáme si na studené ruce)
- nádech nosem – foukáme jemně, silněji, nejsilněji (plamínek svíčky)
- dlouhý nádech, prudký výdech (odfoukni kuličku – od malé x větší x největší)
- pomalý nádech a pomalý výdech – foukáme do vločky
- hluboké dýchání (medvěd spí)
- pozvolný nádech x pozvolný výdech – foukáme do peříčka
- bránice se dobře cvičí smíchem – motivace smějeme se „od ucha k uchu“ jako klaun“
- prodloužený nádech nosem, výdech ústy (foukání brčkem do kaňky)
- pomalý nádech, přerušovaný výdech (bum, bum)
- nádech nosem – silný stejnosměrný výdech ústy – nafukování balónků
- cvičení vdechových svalů (bránice) – motivace: tůkáme prstem do dlaně jako „ptáček na okně“ a důrazně šeptáme dvakrát opakovaně slabiku tukutuku
- výdech spojený s vyslovením jednoho slova – motivace: sova houká (sevřeme ruku před ústa – voláme hůůů)
- dlouhý nádech a výdech (probouzíme cvrčka)
- pomalý nádech, dlouhý výdech (odfukujeme stéblo trávy)
- nádech nosem – prodloužený výdech – foukání do proužku papíru – „silný vítr před bouřkou)
- souvislý pomalý nádech a souvislý pomalý výdech (s artikulací „f“ nebo „š“ motivace „vítr suší prádlo“
- nádech nosem – výdech s prodlouženým Ú (vlak jede tunelem, vjíždí do nádraží)
- dlouhý nádech a výdech (auto troubí – túúú, túúú – vleže na zádech – krčíme nohy – nádech nosem, natahujeme nohy – ššš – výdech ústy (motivace vláček), kontrola nádechu do břicha – ruce položené na břicho

Příloha 2: Další náměty na činnost v rámci osmi okruhů

Další náměty na činnost v rámci osmi okruhů

I. Okruh

- Všímání si celkového stavu výslovnosti u nemluvných dětí.
- Rozvíjet schopnost dítěte pojmenovat některé bezprostředně vnímané osoby, předměty a činnosti.

1. Gymnastika mluvidel

- a) tváře – výrazy obličeje – usmívat se, mračit...
- b) rty – stahování koutků rtů – vpravo, vlevo, rty lehce od sebe
- c) sešpulené rty x rty do kroužku – „posíláme pusou kamarádovi“
- d) dolní čelist – při zavřených ústech – vysunout čelist vpřed x vzad, doprava x doleva
- e) jazyk – vyplazování jazyka v rychlejším tempu

2. Dechové cvičení

- a) foukáme do různých směrů – nahoru x dolů, doleva x doprava, rovně, foukni si na nos, do ofiny, na bradu
- b) pomalý nádech, dlouhý výdech (uspávání kamaráda PŠŠŠ PŠŠŠ)
- c) prohloubený nádech a výdech s doprovodem pohybu – dítě si samo počítá na prstech délku výdechu

3. Artikulační cvičení

- a) slova opakujeme jako ozvěnu, já ukážu obrázek, řeknu slovo a dítě zopakuje
- b) říkanky – využít zásobník říkanek

4. Sluchové cvičení

- a) rozeznávání nejrůznějších zvuků v okolí a zvuků způsobených předměty
- b) poznat kamaráda podle zvuku

5. Rozvoj fonemického sluchu

- a) rytmižace – básniček a říkadel s vytleskáváním

6. Zrakové vnímání

- a) přiřadit odstíny barev – pracovní list

7. Hrubá motorika

- a) pohybové hry „Dobrý den! Pojdte ven!“ – s padákem
- b) „Na domečky“ – s kroužky

8. Jemná motorika

- a) manipulace se stavebnicemi, puzzle
- b) rozvoj kresby – kreslení – tužkou, malování – dle tématu
- c) rozvoj grafomotoriky – grafické cviky – dle tématu
- d) pohyblivost prstů – střídaté mávání prstů – „pá, pá“

II. Okruh

Důležité pro dítě a rozvoj jeho řeči je čtené slovo – předčítání dětem (pohádky, příběhy).

1. Gymnastika mluvidel

- a) tváře – vtáhnout tváře do úst, vtáhnout jednu tvář, kreslit prstem po tváři
- b) rty – přibližování a oddalování rtů se zvukovým efektem – praská kaštan, hrachový lusk
- c) dolní čelist – procvičování čelisti – otvíráme ústa, jako bychom chtěli sníst třešničku x jablíčko
- d) jazyk – otevřená ústa klapot koníčka

2. Dechové cvičení

- a) dlouhý nádech, prudký výdech – koulíme oříškem
- b) nádech nosem, dlouhý výdech, nádech nosem – prudký výdech ústy – foukáme do větrníků
- c) krátký nádech – dlouhý výdech s artikulací hůůů, fůůů, fíí – co vítr odnese
- d) nádech nosem – přerušovaný výdech – foukání do papírového proužku – žížala leze
- e) nádech nosem – výdech – foukáme do odkvetlé pampelišky

3. Artikulační cvičení

- a) napodobování přírodních zvuků – kukačka kuká KUKU, had SSS, cvrček CCC, ježek DUP
- b) opakování vět jako ozvěnu, tvořit věty na jednotlivá slova

4. Sluchové cvičení

- a) rozeznávání barvy zvuků a tónů – „Ptáčku, jak zpíváš?“
- b) rozeznávání výšky zvuků a tónů – „Na medvídky a páčky“
- c) rozlišování zvuků z přírody – CD nahrávky

5. Rozvoj fonemického sluchu

- a) určování první slabiky ve slově – s obrázky ovoce a zeleniny, hub, stromů
- b) rytmizace slov – rozklad slov na slabiky

6. Zrakové vnímání

- a) poskládat obrázek z několika částí

7. Hrubá motorika

- a) pohybové hry – „Sluníčko, když ráno vstalo“
- b) cvičení – protahovací a uvolňovací cviky
- c) cvičení rovnováhy – čáp, holubička

8. Jemná motorika

- a) manipulace se stavebnicemi, s hříbečkovou mozaikou, navlékání bramborových, jeřabinových korálků, trhání, modelování, skládání z přírodnin
- b) rozvoj kresby – kreslení – trojúhelníkovými pastelkami, malování – prstovými barvami, otisky listů, skládání z přírodnin
- c) rozvoj grafomotoriky – grafické cvičení – fixace tvaru pomocí chůze po daném tvaru – „cesta lesem“
- a) pohyblivost prstů - postupné doteky palce s ostatními prsty na jedné ruce vpřed, i vzad
- při natažených prstech přitažení a odtažení prstů k sobě a od sebe

III. Okruh

1. Gymnastika mluvidel

- a) tváře – nakrčit nos
- b) rty – tvořit pevný retný závěr, střídat s otvíráním úst (rybička)
- c) dolní čelist – udržet otevřená ústa (postupně prodlužovat)

- d) jazyk – vyplazování jazyka v rychlejším tempu (čert)
- e) ťukáme hrotem jazyka do každého zubu (počítáme zuby)

2. Dechové cvičení

- a) krátký nádech, dlouhý výdech (foukáme si na studené ruce)
- b) nádech nosem – foukáme jemně, silněji, nejsilněji (plamínek svíčky)

3. Artikulační cvičení

- a) říkanky – využít zásobník říkanek

4. Sluchové cvičení

- a) procvičování směrovosti zvuku a tónů – „Odkud zvoní zvoneček“
- b) poznáš, které slovo je nejdelší x nejkratší? Vytleskej si je – s obrázky
- c) poslech pohádky – reprodukce

5. Rozvoj fonemického sluchu

- a) rytmizace písniček s využitím pohybu
- b) procvičování a určování první hlásky

6. Zraková pozornost

- a) umístit obrázky na místo – prostorová orientace (nahoru, dolů, vedle...)

7. Hrubá motorika

- a) překážková dráha
- b) pohybová hra „Medvěd tančí“

8. Jemná motorika

- a) stříhání, vytrhávání, skládání papíru – svíčka, kreslení v písku – špetka – nácvik správného držení tužky
- b) rozvoj kresby – kreslení, malování – vodovými barvami
- c) rozvoj grafomotoriky – pracovní listy dle tématu
- d) pohyblivost prstů – ťukání prsty do desky stolu – střídavě – „hra na klavír“

IV. Okruh

1. Gymnastika mluvidel

- a) tváře – nadmout tváře (sysel)
- b) rty – vtahování rtů dovnitř (ztratili jsme ústa, pusy)
- c) pískání – špulení (meluzína)
- d) čelisti – procvičování – pohyb otvírání a zavírání – dvířka od pece
- e) jazyk – pohyb jazyka po hrotech H x D zubů – „ostříme pilu“
- f) zapřít hrot jazyka za H x D řezáky

2. Dechové cvičení

- a) dlouhý nádech, prudký výdech (odfoukni kuličku – od malé x větší x největší)
- b) pomalý nádech a pomalý výdech – foukáme do vložky
- c) hluboké dýchání (medvěd spí)
- d) pozvolný nádech x pozvolný výdech – foukáme do peříčka

3. Artikulační cvičení

- a) říkanky – využít zásobník říkanek

4. Sluchové cvičení

- a) procvičování intenzity zvuků a tónů – hry s pohybem – údery na bubínek, hra na klavír

5. Rozvoj fonemického sluchu

- a) rytmizace písniček a básniček s využitím pohybu
- b) jmenujeme věci na obrázku rozložené po slabikách – děti určí obrázek např. če-pi-ce, ru-ka-vi-ce...

6. Zraková pozornost

- a) hledat rozdíly na obrázcích

7. Hrubá motorika

- a) pohybové hry „Na mrazíky“
- b) denní cvičení „Les v zimě“
- c) cvičení postřehu, koordinace – házení, chytání míčku
- d) taneční kroky ve spojení s hudbou – s šátky

8. Jemná motorika

- a) manipulační cvičení – zapínání knoflíků, zipů, patentků, uzlování, mačkání, trhání papíru, uchopování droboučkových částic mezi prsty
- b) „špetka“ – nácvik správného držení tužky
- c) rozvoj kresby – kreslení – zmizíkem – zimní krajina
- d) rozvoj pohyblivosti prstů – úchop prstový – při práci s modelínou, uděláme mezi prsty placičku

V. Okruh

1. Gymnastika mluvidel

- a) tváře – „nafukujeme tváře“ – položíme si ruce na tváře – nafukujeme balon, rukama pláceme „propíchneme balonek“
- b) rty - rty u sebe – roztáhnout koutky – pusa klauna
- rty lehce od sebe – vidíme zuby, které jsou postaveny kolmo na sebe
- roztáhnout koutky – úsměv
- c) čelisti - krouživý pohyb dolní čelisti – „knoflíky“
- zvětšovat při otevřených ústech čelistní úhel
- d) jazyk - klapot koníčka
- „přilepit“ celý jazyk k tvrdému patru – placka
- vypláznout jazyk – placatý – lopata, „dlouhou špičku“ – rovnou nesmí ležet na zubech

2. Dechové cvičení

- a) bránice se dobře cvičí smíchem – motivace smějeme se „od ucha k uchu“ jako klaun“
- b) prodloužený nádech nosem, výdech ústy (foukání brčkem do kaňky)
- c) pomalý nádech, přerušovaný výdech (bum, bum)
- d) nádech nosem – silný stejnosměrný výdech ústy – nafukování balónků

3. Artikulační cvičení

- a) říkanky – využít zásobník říkanek na téma, které nabízí ŠVP
- b) opakování vět jako ozvěnu (Kočí bičem točí, ...s podporou obrázků)

4. Sluchové cvičení

- a) procvičování směrovosti zvuků a tónů – využití didaktických her např. „Kubo kde jsi?“
- b) u kterého ucha povídám (šeptám – některá zvolená hláska, slabika, slovo)
- c) hra s krabičkou – různý obsah – děti odhadují sluchem

5. Rozvoj fonemického sluchu

- a) poznej, co říkám – slova vyslovujeme po jednotlivých hláskách k-o-m-i-ní-k, p-r-i-n-c-e-z-n-a,...
- b) vybarvit obrázek, který při pojmenování začíná vybranou hláskou

6. Zraková pozornost

- a) poskládat obrázek z několika částí

7. Hrubá motorika

- a) rytmická chůze ve 2/4 taktu nebo 3/4 – stuhy, šátky
- b) cvičení s říkadly

8. Jemná motorika

- a) manipulace se stavebnicí – šroubování – opraváři
- b) skládání a lepení obličejů podle předlohy x vlastní fantazie
- c) skládání z mozaiky
- d) navlékání korálků pro princeznu
- e) rozvoj kresby – rozfoukávání barev, tužkou – dokreslení druhé části
- f) rozvoj grafomotoriky – psaní na tabuli houbou, pracovní listy
- g) pohyblivost prstů – postupné pokládání prstů do dlaně
- h) přibližování a odtahování ukazováku a prostředníku (kámen, nůžky, papír)

VI. Okruh

1. Gymnastika mluvidel

- a) tváře – „nafouknout“ H x D ret
- b) rty - rty u sebe – stáhnout koutky „k sobě“ špulit rty – „zobáček“
- rozkmitání rtů – „frkání“
- otvíráme x zavíráme rty (ptačí maminka krmí ptáčata)
- c) čelisti – napodobování žvýkání
- d) jazyk – hrot jazyka leží za D řezáky, hřbet jazyka se zdvihá směrem dopředu a

2. Dechové cvičení

- a) cvičení vdechových svalů (bránice) – motivace: ťukáme prstem do dlaně jako „ptáček na okně“ a důrazně šeptáme dvakrát opakovaně slabiku tukutuku
- b) výdech spojený s vyslovením jednoho slova – motivace: sova houká (sevřeme ruku před ústa – voláme hůůů)
- c) dlouhý nádech a výdech (probouzíme cvrčka)

3. Artikulační cvičení

- a) říkanky – využít zásobník říkadel na danou hlásku
- b) komunitní kruh – kontrola výslovnosti
- c) řekni, co vidíš kolem sebe – „Vlaštovička širým světem letěla, řekni, co všechno viděla“

4. Sluchové cvičení

- rozeznávání barvy zvuků a tónů – rozlišovat hudební nástroje, podle barvy tónů, ale důraz klademe na rozlišování hlasového zabarvení – hra „Ptáčku jak zpíváš?“
- rozlišování zvuků z přírody – zpěv ptáků, bzukot včel (rozvoj fonematického sluchu)
- rytmizace písniček s využitím pohybu „Čížečku, čížečku“ ...
- grafické znázornění krátké x dlouhé slabiky (podpora obrázků, zvonku, bzučáku ...)
- určovat poslední slabiku a hlásku (konec prvního slova je stejný jako začátek toho dalšího)

5. Rozvoj fonematického sluchu

- rozlišování délky slabik – vytleskávat slabiky – co slyšíš na začátku a na konci slova

6. Zraková pozornost

- odlišení shodné a neshodné dvojice lišící se detailem – pracovní list

7. Hrubá motorika

- poskakování, skákání snožmo, skákání po jedné noze – skákání panáka, skákání přes švihadlo
- cvičení postřehu, koordinace chytání a házení míčem

8. Jemná motorika

- manipulace se stavebnicemi – zatloukačka s hřebíčky, berušková mozaika
- rozvoj kresby – otisky a zapuštění barev
- rozvoj grafomotoriky – obrázky s barevným pískem – napodobení solení – do písku píšeme ukazováčkem
- psaní křídou na tabuli
- pohyblivost prstů – vysouvání prstů z pěsti – postupně – „kocouří dráčky“, házení a chytání drobných míčků

VII. Okruh

1. Gymnastika mluvidel

- tváře – „nafouknout“ P x L – píchla nás vosa
- „nafouknout“ P x L – přelévání tváře
- rty – rty u sebe – sešpulíme rty x rty do kroužku – „vypouštíme bublinky“
- čelisti – pozvolné a plynulé otevírání úst do maximálního rozevření a pozvolné a plynulé zavírání úst – velká ryba otevírá a zavírá pusou
- jazyk – mezi volně položené rty lehce vysunout hrot jazyka a zpět do úst (pohyb pomalý a v malém rozsahu, mezi rty se vysune jen hrot jazyka, ne větší část – šnek vystrkuje růžky)

2. Dechové cvičení

- pomalý nádech, dlouhý výdech (odfukujeme stéblo trávy)
- nádech nosem – prodloužený výdech – foukání do proužku papíru – „silný vítr před bouřkou)
- souvislý pomalý nádech a souvislý pomalý výdech (s artikulací „f“ nebo „š“ motivace „vítr suší prádlo“)

3. Artikulační cvičení

- říkanky – využít zásobník říkadel na danou hlásku
- napodobování přírodních zvuků KAP, KAP, kukačka kuká KUKU, cvrček CCC, ježek dupe DUP

4. Sluchové cvičení

- hledáme schovanou věc, vydávající přiměřeně hlasitý zvuk

- b) diferenciacie D x Ď, T X Ť. N X Ň – měkká a tvrdá kostka jako pomůcka

5. Rozvoj fonematického sluchu

- a) rozlišování délky slabik – vytleskávat slabiky – co slyšíš na začátku a na konci slova

6. Zraková pozornost

- a) zapamatování a vybírání obrázků, které dítě vidělo před schováním

7. Hrubá motorika

- a) taneční kroky ve spojení s hudbou, říkadly, využití pohybových her

8. Jemná motorika

- a) manipulace s kamínky, mušličkami ...
- b) rozvoj kresby – malování temperovými barvami, kreslení postavy
- c) rozvoj grafomotoriky – grafické cviky s říkadly
- d) pohyblivost prstů (brýle, strouhat mrkvičku, jak vysoko dosáhneš)

VIII. Okruh

1. Gymnastika mluvidel

- a) tváře – nafukujeme tváře – rukama pláceme – smějeme se přitom, mračíme – vtáhnout tváře do úst
- b) rty – rozkmitání rtů – „startujeme“
- c) rty lehce od sebe – vidíme zuby, zuby jsou kolmo na sebe – koutky, přitáhneme k sobě – vysunout rty přímo vpřed – komínek od mašinky
- d) čelisti – vysunout čelist doprava x doleva (lodička se houpá)
- e) jazyk – vsunout hrot jazyka mezi D ret a zuby x H ret a zuby – opička

2. Dechové cvičení

- a) nádech nosem – výdech s prodlouženým Ú (vlak jede tunelem, vjíždí do nádraží)
- b) dlouhý nádech a výdech (auto troubí – túúú, túúú)
- c) vleže na zádech – krčíme nohy – nádech nosem, natahujeme nohy – ššš – výdech ústy (motivace vláček), kontrola nádechu do břicha – ruce položené na břicho

3. Artikulační cvičení

- a) říkanky – využít zásobník říkadel na danou hlásku
- b) nápodoba zvuků – had SSSS, klokan skáče HOP, HOP

4. Sluchové cvičení

- a) rozeznávání zvuků – jede auto, jede vlak, letí letadlo...

5. Rozvoj fonematického sluchu

- a) rytmicizace písniček a básniček s využitím pohybu

6. Zraková pozornost

- a) hledání předmětu v herně – motivace s plyšákem: – kterého někam schováme

7. Hrubá motorika

- a) prolézání, plazení, lezení po čtyřech – strachový pytel
- b) klenba nohy, citlivost chodidel – smyslový chodníček

8. Jemná motorika

- a) rozvoj kresby – obtahování, vybarvování, skládání z přírodnin, malování houbičkovými barvami, kreslení olejovým pastelem
- b) rozvoj grafomotoriky – kreslení houbou na tabuli
- c) pohyblivost prstů – opřít palec o nos a ostatní prsty se pohybují – „dlouhý nos“
- d) uložení palce mezi ostatní prsty, ruka v pěst – „pupík“
- e) postupné proplétání a rozplétání prstů obou rukou

Příloha 3: Seznam dětí v individuální logopedické péči 2019/2020

Příloha 3 z verze pro web odebrána